

در اجرای تبصره (۱) ذیل ماده (۱) مصوبات چهاردهمین جلسه شورای عالی هماهنگی اقتصادی ابلاغی طی نامه شماره ۹۷۴۰۵ مورخ ۹۷/۷/۲۳، جلسه کمیته ماده (۲) در تاریخ ۱۴۰۰/۱/۲۱ با حضور معاون رییس جمهور و رییس سازمان برنامه و بودجه کشور، وزارت نفت، امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت و رییس کل بانک مرکزی در محل بانک مرکزی تشکیل و بسته سیاستی برگشت ارز حاصل از صادرات سالهای ۱۴۰۰-۱۳۹۷ به شرح ذیل به تصویب رسید.

الف) ایفای تعهدات ارز حاصل از صادرات سال ۱۳۹۷

۱- صادرکنندگانی که نسبت به فروش ریالی کالاهای صادراتی در بازه زمانی ۱۳۹۷/۰۱/۲۲ لغایت ۱۳۹۷/۰۵/۱۶ به عراق و افغانستان اقدام نموده و در موعد مقرر نسبت به ثبت اطلاعات فروش ریالی خود در سامانه جامع تجارت اقدام نکرده‌اند، حداکثر تا تاریخ ۱۴۰۰/۳/۳۱ فرصت دارند تا با ثبت اطلاعات فروش ریالی خود در سامانه جامع تجارت، نسبت به رفع تعهدات ارزی مربوطه اقدام نمایند.

تبصره: صادرکنندگانی که نسبت به فروش ریالی کالاهای صادراتی خود به سایر کشورها در بازه زمانی فوق اقدام نموده‌اند، پس از ارائه مستندات به دبیرخانه کمیته اقدام ارزی، در صورت تایید و تعیین مهلت توسط کمیته اقدام ارزی، نسبت به ثبت اطلاعات فروش ریالی خود در سامانه جامع تجارت اقدام و متناسب با ثبت صورت گرفته، تعهدات ارزی این گروه از صادرکنندگان رفع خواهد شد.

۲- در صورت احراز وجود ارز حاصل از صادرات کالا، صادرکنندگان دارای پروانه صادراتی سال ۱۳۹۷ امکان رفع تعهد ارزی مربوطه به شکل فروش حواله ارزی در سامانه نیما، واردات در مقابل صادرات خود و شرکت‌های هم‌گروه و بازپرداخت بدهی‌های ارزی (در رابطه با شرکت‌های پتروشیمی منوط به تایید وزارت نفت) و فروش اسکناس در سامانه سنا به شرط ارایه اظهارنامه ورود ارز را خواهند داشت. برای انجام این امر، ارائه درخواست مکتوب صادرکننده همراه با مستندات مربوطه حداکثر تا تاریخ ۱۴۰۰/۰۴/۳۱ به کمیته‌ای متشکل از نمایندگان وزارت اطلاعات، وزارت صنعت، معدن و تجارت، بانک مرکزی ج.ا.ی. و نماینده بخش خصوصی ضروری است. متعاقباً با تایید کمیته مزبور، امکان رفع تعهد با رعایت شرایط ذیل فراهم خواهد شد. شایان ذکر است صادرکنندگان فوق مشمول استفاده از نرخ صفر مالیاتی و استرداد مالیات بر ارزش افزوده نخواهند شد مگر در مواردی که به تشخیص کمیته یاد شده، ناشی از قصور صادرکننده نباشد.

تبصره ۱- ارائه تعهد صادرکنندگان مبنی بر عدم تأمین ارز از سایر منابع بازار ارز و ارائه مدارک و مستندات به منظور احراز دارا بودن ارز حاصل از صادرات پروانه‌های صادراتی سال ۱۳۹۷ به کمیته اقدام ارزی ضروری است. متعاقباً بانک عامل نسبت به مسدود نمودن ریال مربوطه اقدام نموده و پرداخت وجه به صادرکننده منوط به ارائه تاییدیه از سوی واردکننده بصورت کتبی یا سیستمی مبنی بر دریافت ارز حاصل از صادرات (پرداخت به فروشنده) به بانک عامل می‌باشد.

تبصره ۲- سازمان توسعه تجارت ایران (وزارت صنعت، معدن و تجارت) موظف است نسبت به تعیین سقف صادراتی، رصد وضعیت برگشت ارز این گروه از صادرکنندگان در بازه‌های زمانی سه ماهه، رفع تعلیق و تمدید اعتبار کارت بازرگانی با اخذ تعهد از صادرکننده جهت برگشت ارز حاصل از صادرات مطابق سیاست‌های ابلاغی اقدام نماید.

تبصره ۳- صادرکنندگان معرفی شده به مرجع محترم قضایی توسط بانک مرکزی در اجرای تبصره (۲) ذیل ماده (۱) مصوبات چهاردهمین جلسه شورای عالی هماهنگی اقتصادی ۱۳۹۷ نیز امکان برخورداری از مزایای اعلامی در بند الف این دستور العمل ناظر بر ایفای تعهدات ارز حاصل از صادرات سال ۱۳۹۷ را خواهد داشت. بانک مرکزی تا مهلت تعیین شده ۱۴۰۰/۴/۳۱ اقدام به تعلیق تعقیب قضایی می نماید. پس از آن، در صورت عدم تعیین تکلیف ایفای تعهدات توسط متخلفان، به تشخیص بانک مرکزی، پیگیری قضایی انجام خواهد شد.

ب) ایفای تعهدات ارزی حاصل از صادرات سال های ۱۴۰۰-۱۳۹۸

۱- کلیه صادرکنندگان محصولات پتروشیمی، فولادی و فرآورده های نفتی مکلفند کل ارز حاصل از صادرات خود را در سامانه نیما عرضه کنند.

تبصره ۱- ارز مورد نیاز برای واردات مواد اولیه و کالا و خدمات ضروری سالانه مورد نیاز شرکت های پتروشیمی و هلدینگ مرتبط (حمل، لجستیک، بیمه، بازرسی، مهندسی، دانش فنی، و سایر خدمات مرتبط) و بدهی های ارزی مورد تایید وزارت نفت از سرجمع صادرات خود یا دیگر شرکت های پتروشیمی با تایید وزارت نفت از طریق واردات در مقابل صادرات و تهاتر با اولویت تأمین می شود

تبصره ۲- در خصوص فرآورده های نفتی صادراتی سال ۱۳۹۹ شرکت های تابعه وزارت نفت، بند (۷) مصوبه شماره ۲۷۲۶۱/ت/۵۷۷۰ مورخ ۱۳۹۹/۳/۱۹ هیئت وزیران به قوت خود باقی است و در صورتی که ارز حاصل از صادرات برای دستور پرداخت های بانک مرکزی مصرف شود، از حکم فوق مستثنی است.

تبصره ۳- ارز مورد نیاز برای واردات مواد اولیه و کالا و خدمات ضروری سالانه مورد نیاز شرکت های فولادی و معدنی مرتبط (حمل، لجستیک، بیمه، بازرسی، مهندسی، دانش فنی و سایر خدمات مرتبط) از سرجمع صادرات خود یا دیگر شرکت های فولادی و معدنی با تایید وزارت صمت از طریق واردات در مقابل صادرات و تهاتر با اولویت تأمین می شود.

تبصره ۴- اعمال مفاد تبصره های ۱ و ۳ این بند منوط به ثبت سفارش یا ثبت خدمت و استهلاك پروانه صادراتی می باشد.

۲- سایر صادرکنندگان (به غیر از موارد مندرج در بند یک فوق) موظفند به روش های ذیل نسبت به برگشت ارز به چرخه اقتصادی اقدام نمایند:

الف) فروش ارز به صورت حواله در سامانه نیما

ب) واردات در مقابل صادرات خود

ج) واگذاری ارز حاصل از صادرات به غیر

د) بازپرداخت بدهی تسهیلات ارزی دریافتی از شبکه بانکی (صندوق توسعه ملی، حساب ذخیره ارزی، فایناس و...)

ه) فروش ارز به صورت اسکناس به بانک ها و صرافی های مجاز

تبصره: صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی با تایید وزارت صنعت، معدن و تجارت (کمیته ماده ۱۹) و سایر اشخاص صرفاً پس از احراز اهلیت، اعتبار سنجی و در سقف تعیین شده توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت در سامانه جامع تجارت، امکان عرضه ارز در سامانه نیما را خواهند داشت.

۳- صادرکنندگان سال ۱۳۹۸ تا پایان تیرماه سال ۱۴۰۰ و صادرکنندگان سال ۱۳۹۹ تا پایان شهریورماه سال ۱۴۰۰ مهلت خواهند داشت تا با ایفای تعهدات ارزی خود از معافیت مالیاتی و استرداد مالیات بر ارزش افزوده صادرات بهره‌مند شوند. این مهلت صرفاً جهت تعیین تکلیف مالیاتی صادرکنندگان بوده و ارتباطی به مهلت ایفای تعهدات ارزی صادرکنندگان مندرج در بند (۴) مصوبه یکصد و هفتاد و هفتمین جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت ندارد.

۴- بانک مرکزی عملکرد ماهانه برگشت ارز حاصل از صادرات صادرکنندگان را به سازمان امور مالیاتی اعلام می‌نماید و آن سازمان متناسب با درصد برگشت ارز، نسبت به اعمال معافیت‌ها و مشوق‌های مالیاتی اقدام می‌نماید.

۵- صادرکنندگان مکلفند ۹۰ درصد ارزش پروانه‌های صادراتی اعلامی توسط گمرک ج.ا.ایران را به چرخه اقتصادی بازگردانند.

ج) رفع تعهدات ارزی صادرات خدمات

صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی مورد تایید سازمان برنامه و بودجه کشور، مکلف به بازگشت ۱۰ درصد مبلغ کل قرارداد براساس صورت وضعیت (مورد تایید کارفرما و کمیته ماده ۱۹) و با توجه به مفاد این دستورالعمل خواهند بود.

تبصره ۱: پنج درصد از مبلغ ارزی کل قرارداد باید در زمان تحویل موقت و پنج درصد مابقی در زمان تحویل قطعی پروژه به چرخه اقتصادی کشور برگردد.

تبصره ۲: حداکثر فرصت رفع تعهد ارزی کالاها و تجهیزات مورد استفاده در پروژه‌های صادرات خدمات فنی و مهندسی، یک سال پس از تأیید صورت وضعیت توسط کمیته ماده ۱۹ می‌باشد.

تبصره ۳: واردات شرکت‌های زیرمجموعه شرکت‌های صادرکننده اصلی به عنوان رفع تعهد ارزی بخش کالایی صادرات خدمات فنی و مهندسی براساس مفاد این بسته مجاز می‌باشد.

تبصره ۴- درخصوص پروژه‌هایی که به صورت EPCF, Supplier's credit, B.O.O.T و B.O.T اجرا می‌شود، رفع تعهد ارزی پس از تحویل قطعی پروژه با تایید کمیته ۱۹ انجام خواهد شد.

تبصره ۵- برای صادرکنندگان سایر حوزه‌های صادرات خدمات، ملاک عمل مصوبات کارگروه ماده (۵) دستورالعمل اجرایی تشخیص ارز حاصل از صادرات خدمات موضوع تبصره ۳ ماده ۲۷ آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات موضوع نامه شماره ۹۹/۱۰۰/۲۳۹۷۴ مورخ ۱۳۹۹/۰۷/۱۴ سازمان توسعه تجارت ایران خواهد بود.

تبصره ۶- در صورت معافیت صادرکنندگان بند فوق، فروش ارز در سامانه نیما و تأمین ارز توسط این بانک برای آنان امکان‌پذیر نخواهد بود.

د) رفع تعهد ارزی حاصل از صادرات مرز نشینان و پيله‌وران

با توجه به سقف سهمیه واردات تعیین شده جهت پيله‌وران و تعاونی‌های مرز نشین، واردات انجام شده توسط مجموعه‌های فوق‌الذکر تا سقف تعیین شده مطابق فهرست اعلامی وزارت صنعت، معدن و تجارت به عنوان رفع تعهد ارزی مورد پذیرش قرار می‌گیرد؛ مازاد صادرات انجام شده نسبت به سقف تعیین شده مذکور، مشمول رفع تعهدات ارزی بر اساس مفاد این بسته خواهد بود. اعمال مشوق‌های مالیاتی برای مشمولین این ماده تابع احکام بند ۴-ب این دستورالعمل می‌باشد.

ه) رفع تعهد ارزی حاصل از صادرات سرمایه‌گذاری خارجی

۱- صادرکنندگانی که بر اساس تأیید سازمان سرمایه‌گذاری خارجی و کمک‌های فنی اقتصادی ایران ملزم به پرداخت سود سهام سرمایه‌گذاران خارجی می‌باشند، صرفاً به میزان ارز مورد نیاز جهت پرداخت سود سهام سرمایه‌گذاران خارجی از رفع تعهدات ارزی معاف بوده و مابقی ارز حاصل از صادرات این گروه از صادرکنندگان مشمول رفع تعهدات ارزی بر اساس مفاد این بسته می‌باشند.

تبصره- آن دسته از بنگاه‌هایی که فاقد درآمد ارزی هستند، می‌توانند جهت تأمین و انتقال سود سرمایه‌گذار خارجی خود، محصولات ایرانی را صادر کرده و سود سرمایه‌گذاری خود را از محل ارز حاصل از صادرات محصول، تسویه نمایند.

و) سایر موارد

۱- ارز ناشی از پیمان‌ها و قراردادهای ارزی داخلی یا بخش دولتی یا غیردولتی باید از طریق ثبت سفارش برای تأمین نیازهای وارداتی قراردادهای مذکور استفاده شود و ضروری است مازاد آن در بازار دوم (سامانه نیما) به فروش رسانده شود.

۲- کالاهایی که جهت آزمون (TEST) به خارج از کشور صادر شده و پس از آزمون برگشت داده نمی‌شوند و یا کالاهایی که به عنوان نمونه جهت عرضه در نمایشگاه‌ها ارسال می‌گردند، با تأیید وزارت صنعت، معدن و تجارت (سازمان توسعه تجارت ایران) و بر اساس اطلاعات دریافتی از گمرک ج.ا.ایران از ایفای تعهدات ارزی حاصل از صادرات معاف هستند.

۳- صادرکنندگانی که قبل صادرات، نسبت به دریافت پیش‌پرداخت ارزی (ارز قبل از صادرات) اقدام می‌نمایند، به منظور احراز اصالت ارز قابل پیش فروش، مراتب در کمیته اقدام ارزی این دستورالعمل مطرح و صادرکنندگان مزبور در سقف تعیین شده توسط کمیته فوق‌الذکر امکان عرضه ارز در سامانه نیما را خواهند داشت. ریسک مترتبه در این وضعیت نیز بر عهده صادرکننده و دریافت کننده ارز خواهد بود.

۴- کلیه سازمان‌ها و نهادهای متولی صرفاً نسبت به تبادل اطلاعات در فرآیند صادرات از طریق سامانه جامع تجارت بصورت برخط اقدام خواهند نمود.

۵- کمیته اقدام ارزی با حضور نمایندگان اتاق‌های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، تعاون و اصناف، گمرک جمهوری اسلامی ایران، سازمان امور مالیاتی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، وزارت نفت و وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی ایران به ریاست رئیس کل سازمان توسعه تجارت ایران در محل سازمان فوق تشکیل و بر اساس تفویض اختیار اعضای کمیته ماده (۲) مصوبات چهاردهمین جلسه شورای عالی هماهنگی اقتصادی، موارد خاص در خصوص ایفای تعهدات ارزی در کمیته تصمیم‌گیری خواهد شد.

۶- بانک مرکزی موظف است بر اساس اطلاعات و آمار ارسالی گمرک ج.ا.ا. نسبت به رفع تعهدات ارزی اشخاص حقیقی و حقوقی دارای اظهارنامه صادراتی به مقاصد مناطق آزاد و ویژه اقتصادی اقدام نماید. لیکن صادرکنندگان مزبور حق واگذاری پروانه‌های صادراتی و امکان بهره‌مندی از معافیت‌های مالیاتی و سایر مشوق‌های صادراتی را نخواهند داشت.

۷- به منظور شفاف‌سازی و تعیین تکلیف تعهدات ارزی صادراتی شرکت‌های ملی نفت، گاز و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، کارگروهی با محوریت وزارت نفت و حضور نمایندگان گمرک ج.ا.ا. و بانک مرکزی تشکیل می‌شود. کارگروه مذکور موظف است حداکثر طی مدت دو ماه نسبت به تعیین تکلیف تعهدات ارزی صادراتی شرکت‌های مذکور اقدام نماید.

ز) اقدامات لازم برای پیگیری بازگشت ارز حاصل از صادرات

۱- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گمرک جمهوری اسلامی ایران، اتاق‌ها، وزارت نفت و صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، نسبت به معرفی و تقدیر از صادرکنندگانی که در موعد مقرر نسبت به ایفای کامل تعهدات ارزی خود عمل کرده‌اند، اقدام نماید.

۲- برای صادرکنندگانی که در مهلت‌های قانونی تعیین شده نسبت به ایفای تعهدات ارزی خود اقدام ننمایند، اقدامات زیر انجام خواهد شد:

وزارت صنعت، معدن و تجارت: تعلیق و عدم تمدید کارت بازرگانی، عدم صدور، اصلاح و یا تمدید ثبت سفارش، عدم صدور هرگونه مجوزهای واردات، صادرات، تولیدی، صنفی و ...

بانک مرکزی ج.ا.ا.: عدم صدور گواهی ثبت آماری (تخصیص ارز)

بانک‌های و موسسات اعتباری غیر بانکی: لحاظ نمودن نسبت برگشت ارز حاصل از صادرات در ارزیابی اعتبارسنجی مشتریان

گمرک ج.ا.ا. ایران: عدم استرداد حقوق و و عوارض گمرکی، محدودیت در مسیر سبز گمرکی، محدودیت در ارائه ضمانت نامه

سازمان امور مالیاتی: لغو معافیت‌ها و مشوق‌های مالیاتی

صندوق ضمانت صادرات: عدم ارائه هرگونه خدمات مرتبط، نظیر صدور بیمه‌نامه‌های اعتبار صادراتی و ضمانت‌نامه‌ها

سازمان بنادر و کشتیرانی: اعمال محدودیت در ارائه کلیه خدمات بندری و تسهیلات مرتبط

صرافی‌ها: عدم ارائه خدمات خرید و فروش، نقل و انتقال ارزی و ارائه خدمات به صورت مستقیم و غیر مستقیم (خدمات کارگزاری)

ح) وزارت صنعت، معدن و تجارت (مرکز توسعه تجارت الکترونیکی) با هماهنگی سایر دستگاه‌های ذیربط مکلف است پس از تصویب و ابلاغ این بسته، حداکثر ظرف مدت یک ماه زیرساخت‌های لازم جهت اجرایی شدن بسته را عملیاتی نماید.